РЕЗОЛЮЦИЯ (ЕС) 2021/1615 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

от 29 април 2021 година,

съдържаща забележките, които са неразделна част от решението за освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета на Европейската агенция за гранична и брегова охрана за финансовата 2019 година

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ,

— като взе предвид своето решение за освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета на Европейската агенция за гранична и брегова охрана за финансовата 2019 година,

— като взе предвид член 100 от и приложение V към своя Правилник за дейността,

— като взе предвид становището на комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи,

— като взе предвид доклада на комисията по бюджетен контрол (A9-0081/2021),

А. като има предвид, че според отчета за приходите и разходите ([1]) на Европейската агенция за гранична и брегова охрана („Агенцията“) нейният окончателен бюджет за финансовата 2019 година възлиза на 330 107 000 EUR, което представлява увеличение с 14,36% спрямо 2018 г.; като има предвид, че бюджетът на Агенцията се осигурява основно от бюджета на Съюза;

Б. като има предвид, че съгласно член 80, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2019/1896 ([2]) Европейската гранична и брегова охрана трябва да осигурява защитата на основните права при изпълнението на своите задачи съгласно посочения регламент в съответствие с приложимото право на Съюза, и по-специално Хартата на основните права на Европейския съюз („Хартата“), и приложимото международно право, включително Конвенцията за статута на бежанците от 1951 г., протокола от 1967 г. към нея, Конвенцията за правата на детето и задълженията, свързани с достъпа до международна закрила, и по-специално принципа на забрана за връщане; като има предвид, че Регламент (ЕС) 2019/1896 не само предвиди нови ресурси за Агенцията в областта на основните права, но също така въведе нов всеобхватен вътрешен независим механизъм, предназначен за наблюдение на съответствието на оперативните дейности на Агенцията с основните права; като има предвид, че този механизъм се основава на засилената роля и независимостта на служителя по въпросите на основните права на Агенцията, който докладва пред управителния съвет, но също така изпълнява функциите на делегиран орган по назначаването на своите служители;

В. като има предвид, че съгласно Регламент (ЕС) 2019/1896 служителят по въпросите на основните права се подпомага от заместник-служител по въпросите на основните права и от най-малко 40 наблюдатели на основните права, които са подчинени на служителя по въпросите на основните права и действат като негови „очи и уши“ на място;

Г. като има предвид, че пътната карта за изпълнението на Регламента за Европейската гранична и брегова охрана 2.0, разработена от Агенцията и от Комисията през юли 2019 г., подчертава необходимостта от привеждане на съответната рамка за мониторинг на основните права в съответствие с буквата и духа на Регламент (ЕС) 2019/1896, по-специално по отношение на назначаването на 40 наблюдатели на основните права до 5 декември 2020 г.;

Д. като има предвид, че в своя доклад относно годишните отчети на Агенцията за финансовата 2019 година („доклада на Палатата“) Сметната палата („Палатата“) заявява, че е получила достатъчна увереност, че годишните отчети на Агенцията са надеждни и че свързаните с тях операции са законосъобразни и редовни; като има предвид, че неотдавна Палатата започна одит, за да провери дали Агенцията е предоставила до момента ефективна подкрепа на държавите членки за въвеждането на европейското интегрирано управление на границите, което ще бъде завършено през 2021 г.;

([1]) ОВ C 143, 30.4.2020 г., стр. 6.
([2]) Регламент (ЕС) 2019/1896 на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2019 г. за европейската гранична и брегова охрана и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1052/2013 и (ЕС) 2016/1624 (ОВ L 295, 14.11.2019 г., стр. 1).

Е. като има предвид, че Европейският омбудсман започна проверка (CASEOI/5/2020/MHZ), за да оцени какви действия предприема Агенцията при предполагаеми нарушения на основните права, и по-специално за оценка на ефективността и прозрачността на механизма за подаване на жалби на Агенцията за лицата, които считат, че техните права са били нарушени в контекста на операциите на Агенцията по границите, както и ролята и независимостта на служителя по въпросите на основните права на Агенцията;

Ж. като има предвид, че Европейската служба за борба с измамите (OLAF) започна разследване на твърдения за тормоз, неправомерни действия и връщания на мигранти от страна на Агенцията;

3. като има предвид, че от декември 2019 г. Агенцията изпълнява нов мандат със значително и съществено увеличение на мисиите и служителите, което изисква подходящ бюджет;

Бюджетно и финансово управление

1. отбелязва със задоволство, че усилията за контрол на бюджета през финансовата 2019 година са довели до степен на изпълнение на бюджета от 99,84%, което представлява увеличение с 1,46% спрямо 2018 г.; отбелязва със загриженост, че степента на изпълнение на бюджетните кредити за плащания е само 69,13%, което представлява намаление с 0,56% спрямо 2018 г.;

2. отбелязва въз основа на доклада на Палатата, че през 2019 г. Агенцията е сключила споразумения за финансиране със сътрудничещи държави за оперативни дейности, които представляват 55% от бюджета на Агенцията; отбелязва, че Агенцията е предприела стъпки за подобряване на предварителните проверки и че отново е въвела последващи проверки на възстановяването на разходи през 2019 г.; изразява загриженост във връзка с поставения от Палатата акцент, че възстановяването на разходи за оборудване все още се основава на действителните разходи, и изразява дълбоко съжаление поради факта, че проектът за преминаване към модел на възстановяване за този вид разходи на основата на единична цена все още не е приключен; подчертава, че процедурата не е приключила, въпреки че това е повтаряща се ситуация, за която беше повдигнат въпрос при предходната процедура по освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета; отбелязва с голяма загриженост въз основа на доклада на Палатата, че заявените от сътрудничещите държави разходи невинаги са подкрепени от фактури или други доказателства, надлежно обосноваващи действителните разходи, извършени при изпълнението на операции, и че е имало закъснения при предоставянето на оправдателните документи; едновременно с това в доклада на Палатата се подчертава, че сътрудничещите държави са задължени да представят точни и навременни доказателства заедно със заявките за възстановяване на средства; отбелязва въз основа на отговора на Агенцията, че по време на последващите проверки Агенцията е сверила въпросните разходи с банкови извлечения и бенефициерът е бил уведомен, че проформа фактурите вече няма да бъдат приемани като подкрепящи документи, дори те да са в съответствие с приложимата национална нормативна уредба; освен това закъсненията в предоставянето на подкрепящите документи са били свързани с въвеждането на опростена схема за отпускане на безвъзмездни средства за разполагане на служители и следователно окончателната процедура за плащане от 2019 г. е била удължена значително, за да се гарантира добро финансово управление; изразява дълбоко недоволство от липсата на ангажираност с преодоляването на това положение от страна на ръководството на Агенцията; призовава Агенцията да прекрати възстановяването на средства по останалите заявки, когато те не са подкрепени с фактури; настоятелно призовава Агенцията да премине незабавно към възстановяване на суми на основата на единична цена и да прилага изцяло всички принципи на доброто финансово управление;

3. изразява съжаление поради факта, че според доклада на Палатата Агенцията е изменила договорните споразумения на много късен етап от проекта за ремонтни дейности в помещенията на Агенцията и е включила възможността за отпускане на авансово финансиране за строителни дейности, които все още не са били извършени, въпреки че плащанията е трябвало да се извършват само след приемане на работата; отбелязва с голяма загриженост, че с въвеждането на тази промяна Агенцията се е отказала от основна форма на контрол и изразходването на средствата не отразява реалния напредък на работата; отбелязва въз основа на отговора на Агенцията, че предварителното финансиране е решение, което е дало възможност реконструкцията на сградата да продължи и Агенцията не е загубила основния контрол, тъй като предварителното финансиране е изплатено на наемодателя, който не е имал право да извършва никакво плащане на изпълнителя до приемане на част от завършената работа от Агенцията, и всички неизползвани средства, гарантирани чрез договорни гаранции, са били върнати на Агенцията от наемодателя; призовава Агенцията да преразгледа своите механизми относно тези плащания и да гарантира спазването на принципите на добро финансово управление;

4. счита, че обяснението на Агенцията е особено слабо с оглед на информацията за възможна измама, свързана с полски ИТ софтуер, при което е приложен подобен начин на действие;

5. посочва неотдавнашните съобщения в медиите за скъпо струващи ежегодни прояви, разходите за които възлизат на почти половин милион евро през 2019 г.; припомня, че Агенцията се финансира с пари на данъкоплатците от Съюза; приветства във връзка с това решението на Агенцията да прекрати провеждането на скъпо струващата ежегодна проява; призовава Агенцията да бъде по-предпазлива при изпълнението на бюджета, когато става въпрос за организирането на прояви;

Резултати от дейността

6. отбелязва, че Агенцията използва определени мерки, като ключови показатели за ефективност, за да оценява добавената стойност, осигурявана от нейните дейности, както и други мерки за подобряване на своето бюджетно управление, като равнище на удовлетвореност чрез онлайн проучвания, оценка на забавените плащания и процент незаети длъжности; призовава Агенцията да поясни защо „отказ за влизане“ е част от ключовите показатели за ефективност;

7. подчертава съществената роля на Агенцията като крайъгълен камък на усилията на Съюза за защита на пространството на свобода, сигурност и правосъдие и за гарантиране на свободата на движение без проверки по вътрешните граници; подчертава, че чрез съвместното използване на ресурси и средства на равнището на Съюза в областта на миграционната политика Агенцията е основният инструмент на солидарност на Съюза в тази област;

8. отбелязва, че Регламент (ЕС) 2019/1896 беше приет на 13 ноември 2019 г. и влезе в сила на 4 декември 2019 г. с разширен мандат и ресурси, включващи създаването на постоянния корпус с изпълнителни правомощия; отбелязва, че Агенцията е трябвало да предприеме голямо вътрешно преструктуриране и е изправена пред предизвикателството да определи нови задачи, за да изпълни разпоредбите на новия мандат; отбелязва, че Агенцията е била изправена пред непредвидено намаляване на броя на администраторите за назначаване през 2020 г., което е довело до корекции в щатното разписание на Агенцията; изразява загриженост във връзка с продължителността на текущите разисквания между Агенцията и Комисията относно тези корекции; призовава Комисията и Агенцията бързо да намерят подходящо решение, за да се гарантира правилното и навременно изпълнение на новия мандат на Агенцията;

9. подчертава предизвикателствата, пред които е изправена Агенцията поради дългия цикъл на планиране, водещ до приемането на единния програмен документ, с оглед на нестабилната среда, в която работи тя;

10. отбелязва, че първата техническа и оперативна стратегия за европейско интегрирано управление на границите е приета през март 2019 г.;

11. отбелязва, че Агенцията е поела ръководна роля в инициативата за създаване на общо пространство за звено за връзка в Брюксел за агенциите с дейност в областта на правосъдието и вътрешните работи, за да се постигне ефикасно използване на ресурсите, да се ползват съвместно съоръженията и услугите и да се насърчи мрежовият ефект; отбелязва освен това, че е в процес на финализиране административно споразумение с изисквания във връзка с общото офис пространство и условията за сътрудничество между партньорите, като следващите стъпки, предвидени за периода от 2020 до 2021 г., ще бъдат провеждане на обществени поръчки, оборудване и накрая, преместване в новите помещения;

12. изразява загриженост във връзка с констатациите на Палатата от предходната година, че въпреки че Агенцията се е преместила в настоящата си сграда през 2014 г., тя все още не разполага с подробен план за непрекъснатост на работата, одобрен от управителния съвет; отбелязва въз основа на отговора на Агенцията, че се разработват *ad interim* политика за непрекъснатост на работата и план за непрекъснатост на работата и че приемането на плана за непрекъснатост на работата е било предвидено за 2020 г.; призовава Агенцията да докладва на органа по освобождаване от отговорност относно етапите на приемане и изпълнение на плана за непрекъснатост на работата;

13. отбелязва, че в съответствие с член 80, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2019/1896 Агенцията, въз основа на приноса и с одобрението на служителя по въпросите на основните права, трябва да изготвя, прилага и доразвива стратегия и план за действие за основните права, включително ефективен механизъм за наблюдение на зачитането на основните права във всички дейности на Агенцията; отбелязва, че планът за действие следва да прилага стратегията, като осигурява практически гаранции за основните права, които ръководят изпълнението на оперативните дейности на Агенцията; изразява съжаление поради факта, че този план за действие все още не е приет;

14. изразява съжаление поради факта, че въпреки многократните призиви на Парламента и значителното увеличение на персонала на Агенцията като цяло, служителят по въпросите на основните права все още не разполага с достатъчно човешки ресурси и поради това очевидно е възпрепятстван да изпълнява възложените му задачи правилно; настоятелно призовава Агенцията да предостави на своя служител по въпросите на основните права подходящи ресурси и персонал, по-специално за по-нататъшното развитие и изпълнение на стратегията на Агенцията за наблюдение и обезпечаване на защитата на основните права; припомня на Агенцията, че е важно да се спазват Правилникът за длъжностните лица на Европейския съюз и Условията за работа на другите служители на Съюза, определени в Регламент (ЕИО, Евратом, ЕОВС) № 259/68 на Съвета ([3]); призовава Агенцията да създаде редовен механизъм, с помощта на който да информира членовете на Европейския парламент за текущите операции, включително за сериозни инциденти и други сигнали за насилие и неспазване на основните права по външните граници;

15. подчертава, че е важно да се увеличи цифровизацията на Агенцията по отношение на вътрешните операции и управленските процедури; подчертава необходимостта Агенцията да продължи да бъде проактивна в това отношение, за да се избегне на всяка цена цифрово разделение между агенциите; обръща внимание обаче на необходимостта да се предприемат всички необходими мерки за сигурност, за да се избегне всякакъв риск за онлайн сигурността на обработваната информация;

16. отбелязва въз основа на отговора на Агенцията, че е създаден вътрешен екип по сигурността на ИКТ и киберсигурността; насърчава Агенцията да финализира без необосновано забавяне своя план за действие в областта на киберсигурността за периода 2020 — 2025 г.; призовава Комисията да подкрепи Агенцията при намирането на решения за постигане на напредък в цифровизацията на Агенцията;

17. приветства създаването на регистър на документи, но счита, че настоящият регистър не отговаря на правните изисквания на Регламент (ЕО) № 1049/2001 ([4]), тъй като всички документи, изготвени или държани от Агенцията, следва да бъдат вписани в регистъра; признава, че в съответствие с член 4 от посочения регламент Агенцията отказва достъп до документи, когато това е в обществен интерес по отношение на обществената сигурност, отбраната и военните въпроси, международните отношения или финансовата, паричната или икономическата политика на Съюза или на държава членка; призовава отново Агенцията да осигурява пълна прозрачност във всички свои дейности; по-специално, като се има предвид очакваното допълнително значително цялостно увеличение на бюджета на Агенцията през следващите години и нейните увеличени отговорности, призовава Агенцията да му предоставя по-подробна информация относно изпълнението на своя бюджет за оперативни дейности по глави, като посочва конкретните дейности, финансирани от съответните статии и позиции; изразява съжаление, че в доклада на Палатата се прави оценка само на законосъобразността и редовността на разходите на Агенцията; като се имат предвид размерът и обхватът на бюджета на Агенцията, призовава Палатата да извършва в бъдеще оценка на резултатите от дейността на Агенцията, която да е ориентирана в по-голяма степен към качеството и благодарение на която органът по освобождаване от отговорност да може да прави по-добра оценка на начина, по който се изразходва бюджетът на Агенцията;

Политика относно персонала

18. отбелязва, че към 31 декември 2019 г. щатното разписание е изпълнено само на 75,83%, като са назначени 367 срочно наети служители от общо 484 разрешени работни места за тази категория служители съгласно бюджета на Съюза (спрямо 418 разрешени длъжности през 2018 г.); отбелязва, че освен това през 2019 г. за Агенцията са работили 214 договорно наети служители и 168 командировани национални експерти;

19. отбелязва текущата процедура за назначаване на служител по въпросите на основните права, на заместник-служител по въпросите на основните права и на наблюдатели на основните права; подчертава тясното сътрудничество между Агенцията и Агенцията на Европейския съюз за основните права през 2019 г. във връзка с определянето на специфичните критерии за подбор за назначаването на служителя по въпросите на основните права и на 40-те наблюдатели на основните права; изразява при все това съжаление във връзка със забавянето на процедурите за назначаване; припомня, че съгласно Регламент (ЕС) 2019/1896 Агенцията беше длъжна да назначи поне 40 наблюдатели на основните права до 5 декември 2020 г.; отбелязва, че първата група от наблюдатели на основните права се очакваше да бъдат назначени през март 2021 г.; отбелязва, че обхватът на задълженията на служителя по въпросите на основните права беше разширен с Регламент (ЕС) 2019/1896 и поради това длъжността трябваше да бъде определена като длъжност от средно управленско равнище, изискваща специална процедура за подбор; отбелязва, че тези организационни промени и промени в човешките ресурси породиха неясноти по отношение на правните последици и прилагането; призовава Агенцията да даде приоритет на действията в областта на основните права; поради това настоява Агенцията да назначи 40-те наблюдатели на основните права на подходяща AD степен, както се изисква съгласно член 110, параграф 6 от Регламент (ЕС) 2019/1896, без излишно забавяне, и да гарантира, че бъдещите наблюдатели разполагат с необходимия авторитет, за да изпълняват задълженията си независимо;

([3]) ОВ L 56, 4.3.1968 г., стр. 1.
([4]) Регламент (ЕО) № 1049/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2001 г. относно публичния достъп до документи на Европейския парламент, на Съвета и на Комисията (ОВ L 145, 31.5.2001 г., стр. 43).

20. изразява загриженост поради дисбаланса между половете в Агенцията, докладван за 2019 г., най-вече на равнището на управителния съвет (48 мъже и осем жени); призовава Агенцията да подобри значителния дисбаланс между половете на равнището на управителния съвет; изисква Комисията и държавите членки да вземат предвид, че е важно да се осигури баланс между половете, когато номинират своите членове на управителния съвет на Агенцията;

21. отбелязва, че Агенцията е приела политика за защита на личното достойнство и за предотвратяване на тормоза на 1 август 2019 г.; изразява загриженост във връзка с петте случая на тормоз, докладвани от Агенцията през 2019 г., и отбелязва, че неотдавна лица, сигнализиращи за нередности, са подали нови сигнали за тормоз; призовава управителния съвет да оцени дали политиката на Агенцията за защита на личното достойнство и за предотвратяване на тормоза се прилага правилно и е ефективна;

22. изразява загриженост относно посоченото в резултат на журналистически разследвания отношение на високопоставени длъжностни лица към служителите с по-нисък ранг; подчертава по-специално загриженост относно сведенията за обидно и неуважително поведение спрямо служителите, както и във връзка със забележките, в които се твърди, че механизмите за контрол в Агенцията стават все по-слабо ефективни; отбелязва, че Агенцията не е докладвала за официално подадени жалби във връзка с тези действия; отбелязва, че съгласно своя мандат работната група за контрол на Frontex ще наблюдава вътрешното управление на Агенцията, включително процедурите за докладване и разглеждане на жалби; насърчава Агенцията да си сътрудничи с работната група за контрол на Frontex, за да изясни всички опасения в това отношение и да предприема последващи действия във връзка с бъдещи препоръки, отправени по отношение на този аспект на функционирането на Агенцията;

23. отбелязва въз основа на доклада на Палатата, че през 2019 г. Агенцията е продължила да набира нови служители в съответствие с разширения си мандат, като за годината са се присъединили 218 служители; отбелязва, че въпреки че процедурата по наемане на работа се счита за успешна, Агенцията следва да подобри насоките, давани на членовете на комисиите за подбор, и да проверява по-подробно финансовите права на кандидатите за плащането на възнаграждения; отбелязва въз основа на отговора на Агенцията, че Агенцията организира обучение за членовете на комисиите за подбор, за да гарантира, че те разполагат с необходимите знания, за да изпълняват своята роля при зачитане на свободата на преценка и независимостта на всяка комисия за подбор; освен това правата и правомощията, установени за служителите, са съобщени на 6 февруари 2020 г. след публикуване и изпълнение на ведомостите за заплати; отбелязва, че заплатите на новопостъпилите служители се сверяват с решенията и в случай на открити несъответствия съответният служител трябва да бъде информиран до 12-то число на месеца; отбелязва със загриженост неотдавнашните публикации в медиите, според които Агенцията не е уведомявала правилно кандидатите относно състоянието на процедурите по наемане на работа; призовава Агенцията да подобри комуникацията си в това отношение;

24. отбелязва, че 2019 г. е четвъртата година от петгодишния план за растеж след приемането на Регламент (ЕС) 2016/1624 ([5]), с който значително бяха увеличени бюджетните и човешките ресурси на Агенцията; отбелязва, че Агенцията е започнала преход към електронна система в облак за набиране на служители без документи на хартиен носител, която се очакваше да влезе в експлоатация през лятото на 2020 г.; отбелязва освен това, че Агенцията среща затруднения в привличането на подходящи външни кандидати и в постигането на добър географски баланс, главно поради ниския корекционен коефициент; подчертава, че корекционните коефициенти варират значително между отделните държави членки, което оказва сериозно въздействие върху способността на агенциите, намиращи се в държави членки с по-ниски корекционни коефициенти, да набират и задържат служители и експертен опит; подчертава, че агенциите, намиращи се в държави, за които се прилага нисък корекционен коефициент, следва да получават допълнителна подкрепа от Комисията за прилагането на допълнителни мерки, така че да станат по-привлекателни за настоящите и бъдещите служители; призовава Комисията да направи оценка на въздействието и на жизнеспособността на прилагането на корекционни коефициенти по отношение на заплатите на базата на регионална, а не на национална оценка; подчертава, че обикновено седалищата на агенциите, намиращи се в държави членки с по-ниски корекционни коефициенти, са в столиците, където разходите за живот и издръжка са значително по-високи, отколкото в други части на държавите;

25. изразява дълбока загриженост, че въпреки че още през март 2019 г. е било запознато с промените, влезли в сила през декември 2019 г. по отношение на ролята и правомощията на служителя по въпросите на основните права и наблюдателите на основните права, изпълнителното ръководство на Агенцията не е предприело необходимите мерки за отразяване на тези промени, което е довело до многократни закъснения в прилагането на разпоредбите относно зачитането на основните права в рамките на Агенцията; изразява дълбоко съжаление във връзка с начина, по който изпълнителният директор е решил да пренебрегне управителния съвет в процедурата по заместване на служителя по въпросите на основните права в края на 2019 г.; отбелязва със загриженост, че процедурата е започнала точно след като служителят по въпросите на основните права се е върнал на работа след продължително

([5]) Регламент (ЕС) 2016/1624 на Европейския парламент и на Съвета от 14 септември 2016 г. за европейската гранична и брегова охрана, за изменение на Регламент (ЕС) 2016/399 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕО) № 863/2007 на Европейския парламент и на Съвета, Регламент (ЕО) № 2007/2004 на Съвета и Решение 2005/267/ЕО на Съвета (ОВ L 251, 16.9.2016 г., стр. 1).

заболяване, като той е бил информиран за нея в последния момент; подчертава, че Агенцията е трябвало да спре публикуването на обявлението за свободна длъжност за назначаването на служител по въпросите на основните права поради неспазване на приложимото законодателство; подчертава коментарите на Комисията по отношение на това положение като „чисто и просто незаконно“; отбелязва, че понастоящем длъжността „служител по въпросите на основните права“ се заема *ad interim* от бивш член на кабинета на изпълнителния директор; изразява сериозна загриженост във връзка с публикациите в медиите, че изпълнителният директор многократно е пренебрегвал доклади и съвети от страна на служителя по въпросите на основните права във връзка с неговата дейност в няколко държави членки; подчертава, че до февруари 2021 г. Агенцията не е назначила нито един наблюдател на основните права; изразява сериозна загриженост във връзка със забележките на Комисията относно нежеланието на Агенцията да прилага насоките, предоставени от Комисията по отношение на набирането на служители, включително назначаването на служител по въпросите на основните права и на наблюдатели, което допълнително е възпрепятствало и забавило този процес; настоятелно призовава Агенцията да спазва изцяло всички задължения, произтичащи от Регламент (ЕС) 2019/1896, и да докладва на органа по освобождаване от отговорност относно постигнатия напредък;

26. потвърждава, че служителят по въпросите на основните права е бил избран на заседанието на управителния съвет през март и ще встъпи в длъжност на 1 юни 2021 г.; отбелязва, че към април 2021 г. 15 кандидати за наблюдатели на основните права са приели предложението за работа на Агенцията, от които десет ще бъдат наети като AST 4, а пет ще бъдат наети като AD 7, като се очаква те да започнат работа в средата на юни и началото на юли 2021 г.;

27. отбелязва, че прилагането на Регламент (ЕС) 2019/1896 доведе до промени в организационната структура на Агенцията; отбелязва, че портфейлът на тримата заместник изпълнителни директори е трябвало да бъде определен и подложен на оценка; отбелязва, че през декември 2020 г. управителният съвет е приел изменена организационна структура на Агенцията; подчертава, че тримата заместник изпълнителни директори се нуждаят от ясно определени правомощия и области на отговорност, за да се увеличат прозрачността и капацитетът за действие;

28. насърчава Агенцията да продължи разработването на дългосрочна рамка за политиката в областта на човешките ресурси, която да включва баланса между професионалния и личния живот, професионалното ориентиране и професионалното развитие през целия живот, баланса между половете, работата от разстояние, географския баланс и наемането и интегрирането на лица с увреждания;

Обществени поръчки

29. отбелязва, че чрез своята служба за инспекция и контрол Агенцията участва в мрежата за подобряване на резултатите от дейността на Мрежата от агенции на Европейския съюз; отбелязва, че Агенцията участва също така в Мрежата на служителите по обществените поръчки на агенциите на Европейския съюз, която прави оценка на междуинституционалните процедури за възлагане на обществени поръчки от гледна точка на потребностите и на финансовите средства;

30. отбелязва възлагането от Агенцията на договор за дистанционно управляеми летателни системи за морско наблюдение от въздуха с голяма продължителност в рамките на рамков договор на обща стойност до 50 милиона евро и с обща продължителност на договора до четири години за всеки от изпълнителите през 2020 г.; припомня, че както спасяването на бедстващи мигранти по външната граница, така и осигуряването на техническо оборудване за обезпечаване на управлението на границите са съществени елементи от мисията на Агенцията, и насърчава Агенцията да продължи да следва приложимите правила за възлагане на обществени поръчки при закупуването на техническо оборудване;

Предотвратяване и управление на конфликтите на интереси, етика и прозрачност

31. отбелязва недостатъците на съществуващите мерки на Агенцията в областта на прозрачността, предотвратяването и управлението на конфликтите на интереси и гарантирането на защита за лицата, подаващи сигнали за нередности; отбелязва, че политиката относно подаването на сигнали за нарушения е приета на 18 юли 2019 г. и влезе в сила на 1 август 2019 г.; изразява съжаление, че не всички членове на управителния съвет са с публикувани автобиографии и декларации за интереси на уебсайта на Агенцията; настоятелно призовава Агенцията, с цел повишаване на прозрачността, да публикува автобиографиите и декларациите за интереси на всички членове на управителния съвет, на изпълнителния директор и на заместник изпълнителния директор и да докладва на органа по освобождаване от отговорност относно мерките, предприети във връзка с това;

32. подчертава по-активното участие на Агенцията в нови видове обществени поръчки и търгове за услуги, оборудване, възложени на външни изпълнители проекти и проучвания с цел изпълнение на разпоредбите на Регламент (ЕС) 2019/1896; припомня, че Споразумението между Европейския парламент и Европейската комисия относно регистъра за прозрачност за организации и самостоятелно заети физически лица, които участват в изготвянето и прилагането на политиките на ЕС ([6]) („Междуинституционалното споразумение от 2014 г.“), се основава на член 295 от Договора за

([6]) ОВ L 277, 19.9.2014 г., стр. 11.

функционирането на Европейския съюз; припомня, че Междуинституционалното споразумение от 2014 г. обвързва Парламента и Комисията; припомня, че параграф 35 от Междуинституционалното споразумение от 2014 г. приканва Европейския съвет и Съвета да се включат в регистъра и насърчава другите институции, органи, служби и агенции на Съюза да използват рамката, създадена от споразумението; отбелязва, че Агенцията не е информирала официално съвместния секретариат за решението си да използва регистъра за прозрачност; призовава Агенцията да създаде съгласуван и официален регистър, за да осигури прозрачност по отношение на взаимодействието си с трети заинтересовани страни, както е предвидено в член 118 от Регламент (ЕС) 2019/1896; приветства факта, че Агенцията понастоящем разработва свой собствен регистър за прозрачност, за да се избегнат неясноти по отношение на взаимодействието ѝ с трети заинтересовани страни във връзка с обществени поръчки и търгове за услуги, оборудване или възложени на външни изпълнители проекти и проучвания; призовава Комисията да подпомогне Агенцията при определянето на подходяща рамка за регистъра, която да осигурява правна яснота по отношение на правилата за прозрачност, като същевременно се вземат предвид специалните изисквания за чувствителност и сигурност, които налага естеството на дейностите на Агенцията;

33. отбелязва с голяма загриженост, че според журналистически разследвания въз основа на документи, предоставени от Агенцията съгласно съответното законодателство относно свободата на информацията, между 2018 и 2019 г. Агенцията е провела редица срещи с представители на промишлеността, свързани с нейната сфера на дейност, като 70% от тях са били срещи с представители на дружества, които не са включени в регистъра за прозрачност на Съюза; отбелязва, че по време на т.нар. „дни на промишлеността“ през 2019 г. Агенцията е провела срещи с множество дружества от сектора на военните технологии, от сектора на наблюдението и от сектора на биометричните технологии, включително дружества, които не са се регистрирали в регистъра за прозрачност на Съюза; изразява съжаление поради факта, че Агенцията не е предоставила на Парламента правилната информация относно срещите с лобисти през 2019 г.; призовава Агенцията да актуализира своята политика за прозрачност, за да обезпечи систематичното публикуване на информация относно срещите с представители от съответните сектори, като посочва обхвата, продължителността и повода за провеждането на тези срещи, и да се въздържа от срещи с дружества, които не са регистрирани в регистъра за прозрачност на Съюза; призовава Агенцията да докладва на органа по освобождаване от отговорност за напредъка, постигнат в това отношение, до юни 2021 г.;

34. подчертава факта, че настоящата етична рамка, приложима за институциите, органите, службите и агенциите на Съюза, страда от значителни недостатъци поради своята разпокъсаност и липса на координация между действащите разпоредби; подчертава, че тези въпроси следва да бъдат разгледани чрез създаването на обща етична рамка, която да гарантира прилагането на високи етични стандарти за всички институции, органи, служби и агенции на Съюза;

35. подчертава, че някои длъжностни лица попълват декларации за липса на конфликт на интереси и предоставят самооценки по отношение на спазването на етичните стандарти; подчертава обаче, че подобни лични декларации и самооценки не са достатъчни и че поради това е необходим допълнителен контрол;

Вътрешен контрол

36. отбелязва, че в съответствие с плана за 2019 — 2020 г. за последваща проверка на предоставените безвъзмездни средства службата за инспекция и контрол на Агенцията е провела инспекции в осем държави членки и десет институции;

37. отбелязва, че през 2019 г. Службата за вътрешен одит на Комисията е провела одит на управлението в областта на информационните технологии и на управлението на проекти, вследствие на което са били отправени две „много важни“ и две „важни“ препоръки, които Агенцията е приела, както и че е бил приет и представен на Службата за вътрешен одит план за действие за изпълнението на тези препоръки;

38. отбелязва, че към 5 февруари 2020 г. пет препоръки са били готови за преглед и очакват окончателно решение от Службата за вътрешен одит, а 11 препоръки все още са „висящи“ и предстои да бъдат изпълнени;

39. изразява съжаление поради факта, че по отношение на последващите действия във връзка с констатациите на Палатата от предходната година Агенцията няма политика за чувствителните длъжности, която да определя кои функции са чувствителни, да ги актуализира и да определя подходящи мерки за смекчаване на риска от влиянието на лични интереси; отбелязва въз основа на отговора на Агенцията, че през 2019 г. е подготвен проект на политика, но с оглед на възможна преоценка той е бил спрян и е трябвало да бъде разгледан с цел приемане през третото тримесечие на 2020 г.; настоятелно призовава Агенцията да приеме и да започне да прилага политиката във възможно най-кратък срок, за да бъде в съответствие със стандартите за вътрешен контрол на Агенцията; призовава Агенцията да докладва на органа по освобождаване от отговорност за напредъка, постигнат в тази област, до юни 2021 г.;

40. призовава Агенцията спешно да предприеме коригиращи действия по отношение на всички констатации на Палатата, които все още не са приключени, включително приемането и прилагането на политика за чувствителните длъжности в съответствие със стандартите за вътрешен контрол на Агенцията, справяне с риска от двойно финансиране от Агенцията и от фонд „Вътрешна сигурност“, управляван от Комисията, и предприемане на действия във връзка с нивото на пренесените бюджетни кредити, което е все така високо;

41. призовава отново Агенцията да гарантира пълна прозрачност и пълно зачитане на основните права във всички свои дейности; подчертава, че разширеният мандат на Агенцията следва да върви ръка за ръка с укрепването на механизмите за гарантиране на пълно зачитане на основните права; отбелязва, че правоприлагането разчита на обществеността доверие и изисква прозрачност; подчертава освен това, че упражняването на правомощия изисква високо равнище на отговорност и надлежна проверка; припомня на всички участващи страни взаимно да зачитат своите правомощия и да си сътрудничат конструктивно за преодоляване на предизвикателствата, свързани с бързото разширяване на Агенцията, и за по-нататъшно изпълнение на мисията и стратегическите цели на Агенцията;

Други коментари

42. отбелязва, с оглед на коментарите и констатациите на органа по освобождаване от отговорност във връзка с изграждането на новата сграда на седалището и създаването на Европейско училище във Варшава, че през 2019 г. полските органи са предоставили на Агенцията подходящ парцел и че понастоящем се планира изграждането на специално проектирани помещения за седалището на Агенцията до края на 2024 г., както и че през 2020 г. се е провеждала акредитацията на европейското училище, което е обявило готовността си да започне частично да функционира през учебната 2020 — 2021 година;

43. призовава Агенцията да продължи да задълбочава сътрудничеството и да засилва обмена на добри практики с други органи, служби и агенции на Съюза с цел повишаване на ефективността по отношение на човешките ресурси, управлението на сгради, ИТ услугите и сигурността;

44. отбелязва, че по всичките четири висящи съдебни дела е постановено решение до края на 2019 г. и че и за четирите резултатът е в полза на Агенцията; изразява дълбока загриженост, че Агенцията е разпоредила събирането на съдебни такси в размер на 23 700 EUR от две лица по дело T-31/18 на Общия съд във връзка с искания за достъп до документи; отбелязва, че Съдът е намалил тази сума на 10 520 EUR; подчертава, че налагането на представители на гражданското общество на прекомерно високи съдебни такси има възпиращ ефект върху достъпа на представители на гражданското общество до правосъдие в областта на достъпа до документи, което е основно право, предвидено в член 42 от Хартата, и подкопава правото им на ефективни правни средства за защита съгласно член 47 от Хартата; призовава Агенцията да оттегли искането си за възстановяване на разходите по това дело и да се въздържа в бъдеще от искания за възстановяване на разходите на външни адвокати от ищците по съдебни дела във връзка с искания за достъп до информация;

45. отбелязва многократните твърдения за съучастие на Агенцията в нарушения на основните права от страна на гръцките органи и твърденията за нейното участие във връщане на мигранти; припомня, че Агенцията има мандат да контролира границите, като същевременно гарантира, че граничният контрол се извършва в съответствие с основните права, Конвенцията за статута на бежанците, както е предвидено в Регламент (ЕС) 2016/399 ([7]) и в Регламент (ЕС) 2019/1896, съгласно чийто член 46 изпълнителният директор е длъжен да спира, прекратява или не започва дейности в случай на нарушения на основните права; отбелязва създаването на работната група по основните права и правните оперативни аспекти в Егейско море; отбелязва, че работната група е установила 13 значими инцидента, които са били разгледани по-късно, като съгласно окончателния доклад ([8]) на работната група на управителния съвет на Frontex осем са били изяснени, а пет са все още в процес на разглеждане; подчертава необходимостта от участие на работната група за контрол на Frontex, създадена от комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи на Парламента, с цел пълно изясняване на инцидентите; призовава Агенцията редовно да информира Парламента относно работата на Агенцията по външните граници; приветства приемането от страна на Агенцията на пътна карта за изпълнение на препоръките на работната група по основните права и правните оперативни аспекти в Егейско море и в отговор на твърденията, с ясен график и много конкретни цели ([9]);

([7]) Регламент (ЕС) 2016/399 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2016 г. относно Кодекс на Съюза за режима на движение на лица през границите (Кодекс на шенгенските граници) (ОВ L 77, 23.3.2016 г., стр. 1).

([8]) Fundamental Rights and Legal Operational Aspects of Operations in the Aegean Sea (Основни права и правни оперативни аспекти на операциите в Егейско море), окончателен доклад на работната група на управителния съвет на Frontex, 1 март 2021 г. (https://frontex.europa.eu/assets/Key_Documents/MB_Documents/Agenda_Point_WG_FRaLO_final_report.pdf).

([9]) Информационен бюлетин на Frontex 2021-03-05 Roadmap addressing the recommendations of the preliminary report of the Management Board Working Group on Fundamental Rights and Legal and Operational Aspects of Operations (Пътна карта в отговор на препоръките от предварителния доклад на работната група на управителния съвет по основните права и правните и оперативни аспекти на операциите), https://frontex.europa.eu/media-centre/news/news-release/roadmap-addressing-recommendations-of-management-board-working-group-lBZxAh.

46. приветства решението на Агенцията да преустанови дейността си по унгарската граница след решението на Съда от 17 декември 2020 г. по дело C-808/18 ([10]); отбелязва обаче, че твърденията за широко разпространено незаконно връщане на мигранти от страна на унгарските органи вече са добре документирани от неправителствената организация „Унгарски хелзински комитет“ (*Magyar Helsinki Bizottság*); поради това изразява съжаление за бавния темп, с който Агенцията предприема действия;

47. отбелязва започнатото от OLAF разследване на Агенцията; отбелязва факта, че работната група за контрол на Frontex ще наблюдава всички аспекти на функционирането на Агенцията; призовава Агенцията незабавно да информира членовете на Европейския парламент за резултата от разследването на OLAF по подходящ и законен начин, като зачита поверителния характер на информацията и правилата за защита на данните;

48. счита, че реакцията на Комисията на твърденията за нарушения на основните права от страна на Агенцията е смущаваща; изразява безпокойство във връзка с очевидната липса на конструктивна и ефективна комуникация, както и на сътрудничество между Комисията и Агенцията; настоятелно призовава Комисията и Агенцията да подобрят незабавно своята комуникация и сътрудничество; призовава Комисията да предостави правни насоки, за да гарантира подходящи, законосъобразни и навременни процедури за критични ситуации по външните (морските) граници, като се имат предвид сложните геополитически предизвикателства при тези операции;

49. отбелязва, че освен значителното разрастване на Агенцията, както по отношение на нейния бюджет, така и по отношение на нейните служители, Агенцията претърпя и съществена промяна в естеството си, за която най-характерна е способността на служителите от категория 1 от постоянния корпус да носят оръжие и униформи; отбелязва, че тези уникални характеристики отличават Агенцията от другите органи, служби и агенции на Съюза; поради това призовава Комисията и държавите членки, съгласувано с асоциираните към Шенген държави, да определят задълбочена правна уредба, която да предоставя ясни насоки по отношение на всички аспекти на тези специфични и уникални дейности на Агенцията;

50. отбелязва, че Европейският омбудсман започна проверка по собствена инициатива на механизма за подаване на жалби на Агенцията за лицата, които считат, че основните им права са били нарушени в контекста на дейността на Агенцията; призовава Агенцията да сътрудничи пълноценно при проверката и да докладва относно начина, по който ще изпълни препоръките на Европейския омбудсман;

51. посочва, че е необходим комплексен подход, за да станат уебсайтовете на институциите, органите, службите и агенциите на Съюза достъпни за лица с всякакви видове увреждания, както е предвидено в Директива (ЕС) 2016/2102 ([11]), в т.ч. наличието на националните жестомимични езици; предлага организациите, представляващи хората с увреждания, да бъдат включени в този процес;

52. препраща, по отношение на други забележки с хоризонтален характер, придружаващи неговото решение за освобождаване от отговорност, към своята резолюция от 29 април 2021 г. ([12]) относно резултатите от дейността, финансовото управление и контрола на агенциите.

53. подчертава, че опасенията относно управлението на Агенцията през 2019 г. не поставят под въпрос съществуването, легитимността или мандата на Агенцията; продължава да счита, че Агенцията е основен инструмент за управлението на външните граници на Съюза със задължение да обезпечава правилното функциониране на Шенгенското пространство и свободата на движение в рамките на Съюза; очаква Агенцията да изпълни изцяло препоръките на работната група по основните права и правните и оперативни аспекти на операциите и да представи на органа по освобождаване от отговорност конкретни действия с ясен график за справяне с установените проблеми; счита, че тези стъпки са задължително условие за освобождаването от отговорност на Агенцията във връзка с изпълнението на бюджета;

([10]) Решение на Съда от 20 декември 2020 г., Комисия срещу Унгария, C-808/18, ECLI:EU:C:2020:1029.

([11]) Директива (ЕС) 2016/2102 на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2016 г. относно достъпността на уебсайтовете и мобилните приложения на организациите от обществения сектор (ОВ L 327, 2.12.2016 г., стр. 1).

([12]) Приети текстове, P9_TA(2021)0215.